

Силабус курсу:

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	231 Соціальна робота
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	3
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

Бровендер Олена Олександрівна (лектор)

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Старший викладач кафедри практичної психології та соціальної роботи

obrovender@snu.edu.ua	+38-095-412-15-55	Viber за номером телефону	325ГК аудиторія кафедри ППСР
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти із теоретичною базою соціальної роботи, основами професійної діяльності соціальних працівників, процесом взаємодії з клієнтом, основними поняттями спеціальності «соціальна робота» та її теоретичними засадами, формуванні гуманістично-орієнтованого професійного світогляду майбутнього соціального працівника..

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знати: загальні засади соціальної роботи; професійне призначення соціального працівника; принципи соціально педагогічної роботи; етичний і професійний кодекс соціальної роботи; вимоги до особи соціального працівника; міждисциплінарні зв'язки між соціальною роботою та іншими спеціальностями; зміст та основні сфери діяльності соціального працівника

Вміти: аналізувати реальний стан соціальної роботи; формувати особистісне бачення процесу становлення та розвитку спеціаліста з соціальної роботи; виявляти та досліджувати соціальні проблеми у суспільстві, місті, групі чи в окремих клієнтів; застосовувати інтерактивні й аналітичні навички для вирішення проблем різних рівнів; правильно обирати методи та технології

Передумови до початку вивчення:

надання допомоги клієнтам відповідно до їх проблем і потреб; вибудовувати професійну дистанцію при роботі з клієнтами; працювати з людьми різних вікових, професійних, соціальних, груп, а також із людьми, що мають особливі потреби; адекватно застосовувати етичні принципи соціальної роботи; користуватися різноманітними інформаційними ресурсами соціальної роботи з метою підвищення особистого освітньо-кваліфікаційного рівня

Майбутні фахівці соціальної сфери зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Система соціального захисту населення в Україні» завдяки вивченню наступного блоку дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки: «Вступ до спеціальності «Соціальна робота»», «Теорія соціальної роботи», «Методи соціальної роботи», «Соціальна робота в Україні», «Історія соціальної роботи», «Соціальні послуги», «Соціальне консультування».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни орієнтація майбутніх фахівців в актуальних проблемах соціальної роботи, формування компетентних фахівців у різнобічних аспектах розвитку сучасної соціальної роботи

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК09. Навички міжособистісної взаємодії

СК01. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

СК02. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК03. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

СК04. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

СК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог..

РН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання

РН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до

цінностей соціальної роботи.

PH12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Соціальне забезпечення як категорія права соціального забезпечення та його організаційно-правові форми	Денна 2/2 Заочна 0.5/0.5	Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення. Право на соціальне забезпечення та його гарантії. Поняття, загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення та їх види. Державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії	Індивідуальні завдання. Опитування
2	Право соціального забезпечення як самостійна галузь права	Денна 2/2 Заочна 0.5/0.5	Поняття, предмет, метод і система права соціального забезпечення. Галузеві принципи права соціального забезпечення. Джерела і форми права соціального забезпечення. Поняття, ознаки, види та елементи правовідносин у сфері соціального забезпечення. Відповідальність у сфері соціального забезпечення	Індивідуальні завдання.
3	Страховий стаж. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні	Денна 2/2 Заочна 0.5/0.5	Поняття та види страхового стажу. Підтвердження страхового стажу. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. система пенсійного страхування. Система недержавного пенсійного забезпечення. Пий статус Пенсійного Фонду України.	Індивідуальні завдання. Обговорення
4	Види пенсій та особливості пенсійного забезпечення окремих категорій осіб	Денна 2/2 Заочна 0,5/0.5	Поняття пенсії за віком у солідарній системі. Загальні умови пенсійного забезпечення за віком. Механізм розрахунку розміру пенсій за віком. Підвищення розміру пенсії за віком у разі відстрочки часу її призначення. Підвищення та надбавки до пенсій за віком. Порядок звернення за призначенням пенсії. Поняття пенсії по інвалідності. Умови призначення пенсії по інвалідності. Розмір пенсії по інвалідності. Особливості призначення пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Індикація та перерахунок пенсії в солідарній системі.	Індивідуальні завдання. Опитування
5	Допомоги за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.	Денна 2/2 Заочна 0/0	Поняття, ознаки і види допомог за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування. Допомога по тимчасовій втраті працездатності та її види. Допомога по вагітності та пологам застрахованим жінкам. Допомога по безробіттю. Умови, тривалість та розміри виплати допомоги.	Індивідуальні завдання. Опитування
6	Державні соціальні допомоги.	Денна 2/2 Заочна 0/0	Поняття, ознаки і види державних соціальних допомог. Державна допомога сім'ям з дітьми. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами. Допомога при народженні дитини. Допомога при усиновленні дитини. Допомога на дітей, над	Індивідуальні завдання. Питання

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			якими встановлено опіку чи піклування. Допомога на дітей одиницям матерям	
7	Соціальні установи, що надають соціальні послуги.	Денна 2/2 Заочна 0/0	Співвідношення понять «соціальні послуги» та «соціальне обслуговування». Види соціальних послуг та форми їх надання. Суб'єкти соціально-обслуговувальних правовідносин та їх правовий статус.. Організація діяльності з надання соціальних послуг. Порядок надання соціальних послуг. Порядок і умови отримання соціальних послуг. Фінансування соціальних послуг.	Обговорення Питання

Рекомендована література

Основна література:

- 1.Гриненко А. М. Соціальна політика: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни / А.М.Гринченко – К.: КНЕУ, 2003. – 309 с
2. . Зверева І.Д., Лактиніна Г.М. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб.; за ред. І.Д. Зверевої, Г.М. Лактиніної. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 256 с.
- 3.Капська А.Й., Безпалько О.В., Вайнола Р.Х. Соціальна робота: технологічний аспект: Навч. посібник / А.Й. Капська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола; за ред. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
4. Кравченко Р.І. Соціальна робота з розумово відсталими людьми: Навч. посібник / Р. І. Кравченко. – К.: Джерела, 2001. – 130 с.
5. Кривокінь Н.І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. І. Кривоконь ; Черніг. держ. технол. ун- . – Чернігів : ЧДТУ, 2012. – 319 с
6. Лукашевич М.П., Мигович І.І., Пінчук І.М. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади / М.П. Лукашевич, І.І. Мигович, І.М. Пінчук. – К.: МАУП, 2001. – 126 с.
7. Мужикова Н.М., Пузирний В.Ф., Семиног Л.А. Адаптація соціальної політики та трудового законодавства України до стандартів ЄС. / Н М. Мужикова, В.Ф. Пузирний, Л.А. Семиног. – Чернігів: Деснянська правда, 2007. – 170 с.
8. Олексюк Н.С. Соціально-педагогічна робота з сім'ями військово-службовців в умовах реформування збройних сил України / Н.С. Олексюк. – К.: Слово, 2011. – 304 с.
9. Полтавець В. Соціальна робота в Україні: перші кроки / В. Полтавець. – К., 2000. – 236 с.
10. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за рубежом: Навч.-метод. посібник / Г.М. Попович. –Ужгород, 2000. – 143 с.

Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Закон України. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. —Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
7. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
8. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
9. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Зверева І.Д., Безпалько О.В., Харченко С.А. Соціальна робота в Україні: Навч. посібник / І.Д. Зверева О.В. Безпалько, С.А. Харченко; за заг. ред. І. Д. Зверевої. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
2. Капська. А.Й. Соціальна робота: Навч. посібник / А.Й. Капська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 325с.
3. Лукашевич М. П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи : Навч. посібник / М.П. Лукашевич, І. І. Мигович. К.: ПАУП, 2002. – 136 с.
4. Лукашевич М. П., Семигіна Т.В. Соціальна робота: теорія і практика : Навч. посібник / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. — К.: Каравела, 2009. – 368 с.
5. Максимова, Н. Ю. Соціальна робота з сім'єю: Навч. посібник / Н.Ю. Максимова. – К.: КНУ, 2015. – 351 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
	Участь в обговоренні
Практичні заняття	42
Індивідуальні завдання (контрольні роботи, реферат, глосарій термінів, тези участі у конференціях тощо)	11
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.